

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัญหาด้านบุคลากรทางการบัญชีของ SMEs ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี
 - 1.1 แนวคิดการจัดการทรัพยากรมนุษย์
 - 1.2 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎี

1.1 การจัดการทรัพยากรมนุษย์

การจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการที่มีการใช้กลยุทธ์และศิลป์อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร (อำนาจ แสงสว่าง, 2544)

ประโยชน์ของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ดี

1. ช่วยพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวางแผนงาน เพื่อจัดหามูลค่าการที่ดีมีคุณภาพเข้ามาเป็นบุคลากรที่ดีให้แก่องค์กร
2. ช่วยจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับประเภทและชนิดของงานที่ต้องทำและปฏิบัติงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถและความถนัด ตลอดจนช่วยประเมินผลประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรเพื่อสร้างผลสำเร็จในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้
3. ช่วยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน โดยวิธีการฝึกอบรมทางด้านวิชาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นในการทำงานเพิ่มขึ้น
4. ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่บุคลากรทุกระดับภายในองค์กรอย่างทั่วถึง โดยอาศัยกลยุทธ์และศิลป์แห่งการจัดการ
5. ช่วยพัฒนาสังคมภายในองค์กรให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ขจัดปัญหาการทะเลาะวิวาท การเอารัดเอาเปรียบกัน ความเห็นแก่ตัวและความขัดแย้งให้น้อยลง ซึ่งจะทำให้องค์กรเป็นสังคมที่มีความสงบสุข บุคลากรมีคุณภาพชีวิตสูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยทั่วกัน

วิธีการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

การสรรหาบุคลากร

เพื่อกลั่นกรองและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติ คุณวุฒิทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมาสมัครงานในตำแหน่งต่าง ๆ ที่องค์การเปิดรับสมัคร นิยมใช้กัน 2 ระบบ คือ

1. ระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) อาศัยหลักการแห่งความเมตตา เกื้อกูลช่วยเหลือสงเคราะห์ เหนือการสอบคัดเลือก
2. ระบบคุณธรรม (Merit System) ใช้หลักความสามารถ ความเสมอภาค ความมั่นคง และความเป็นกลางทางการเมือง ส่งเสริมให้มีอิสระในการทำงาน สนับสนุนให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพ

การคัดเลือกบุคลากร

เพื่อให้ได้บุคลากรที่ดี มีคุณสมบัติเหมาะสม ถูกต้องตรงกับคุณลักษณะเฉพาะของงานที่กำหนดไว้

การจ่ายค่าตอบแทน

รูปแบบทั้งหมดของการจ่ายเงินหรือรางวัลให้แก่พนักงานที่เกิดขึ้นจากการจ้างงาน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. การจ่ายเป็นเงินโดยตรง (Direct Financial Payments) ได้แก่ ค่าจ้าง เงินเดือน สิ่งจูงใจ คอมมิชชั่น โบนัส เบี้ยขยัน ค่าทำงานล่วงเวลา เงินบำเหน็จ
2. การจ่ายมิใช่เป็นเงินโดยตรง (Indirect Financial Payments) จ่ายในรูปแบบของผลประโยชน์ตอบแทน เช่น การประกันอุบัติเหตุ การประกันชีวิต การกำหนดวันลาหยุดพักผ่อนประจำปี การให้โอกาสไปศึกษาต่อหรือฝึกอบรมดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ การให้ประกาศเกียรติคุณ การเลื่อนระดับและตำแหน่งงานให้สูงขึ้น เป็นต้น

การจ่ายค่าตอบแทนขึ้นอยู่กับภาระงาน หน้าที่รับผิดชอบของบุคลากร และตามขีดความสามารถในการจ่ายผลตอบแทนขององค์การ

การบำรุงรักษา : ความปลอดภัยและสุขภาพ

ความสามารถขององค์การ ในการจูงใจให้บุคลากรมีความจงรักภักดีต่อองค์การ โดยองค์การมีหน้าที่ดำเนินการจัดระบบการทำงานด้านความปลอดภัย และจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ดี เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สามารถทำงานมีปริมาณงานและคุณภาพงานที่ดีให้แก่องค์การ

การประเมินผลประสิทธิภาพ

การวัดผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคน ซึ่งมีการจัดเป็นระบบ การวัดผลตามกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่อผลในการพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงาน ให้ดีขึ้น มีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ล่วงหน้าในทางด้านศักยภาพ และความสามารถของพนักงาน และมีเกณฑ์การจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่พนักงาน

การฝึกอบรม

การพัฒนาบุคลากรขององค์การให้ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น ทั้งทางด้านสารสนเทศ และทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างได้ผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยจะต้องผ่าน กระบวนการ โปรแกรมการฝึกอบรมที่จัดไว้เป็นรูปแบบ มีมาตรฐานการฝึกอบรมและการ ประเมินผลเป็นที่ยอมรับ และได้รับความนิยมนจากทุกองค์การในแต่ละสาขาวิชาชีพ

1.2 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

ประเทศไทยได้ใช้ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 เป็นแม่บทของกฎหมายในการจัดทำ บัญชีมาเป็นเวลานาน แต่ตามสภาวะการณ์ปัจจุบัน กฎหมายฉบับนี้ไม่สอดคล้องกับการทำบัญชี จึง ทำให้มีการออกกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นมาทดแทน คือพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งได้ กำหนดสาระสำคัญไว้ คือ (สมเดช โรจนคุรีเสถียรและคณะ, 2548)

1. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี
2. ความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชี
3. ผู้ทำบัญชี
4. อำนาจในการตรวจสอบบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชี
5. บทกำหนดโทษ

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

จำแนกตามประเภทธุรกิจได้ดังนี้

ประเภทธุรกิจ

1. ร้านค้าบุคคลธรรมดา
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียน คณะบุคคล
3. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน
4. บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด
5. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ
6. กิจการร่วมค้า
7. สำนักงานสาขา

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

- เจ้าของ
- หุ้นส่วนผู้จัดการ
- หุ้นส่วนผู้จัดการ
- กรรมการผู้จัดการ กรรมการ
- ผู้จัดการ
- ผู้จัดการ
- ผู้จัดการสำนักงานสาขา

สำหรับบุคคลธรรมดา คณะบุคคล และห้างหุ้นส่วนที่ไม่ได้จดทะเบียนไม่ต้องจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่รัฐมนตรีจะออกประกาศให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชี

1. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้ธุรกิจมีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนี้

1.1 บัญชีรายวัน

1.1.1 บัญชีเงินสด

1.1.2 บัญชีธนาคาร แยกเป็นแต่ละเลขที่บัญชีธนาคาร

1.1.3 บัญชีรายวันซื้อ

1.1.4 บัญชีรายวันขาย

1.1.5 บัญชีรายวันทั่วไป

1.2 บัญชีแยกประเภท

1.2.1 บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน

1.2.2 บัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย

1.2.3 บัญชีแยกประเภทลูกหนี้

1.2.4 บัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้

1.3 บัญชีสินค้า

1.4 บัญชีรายวันและแยกประเภทอื่นตามความจำเป็น

2. ส่งมอบเอกสารประกอบการลงบัญชี

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชี ให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน สถานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานบัญชี

3. จัดให้มีการปิดบัญชี

ต้องจัดให้มีการปิดบัญชีของนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการบัญชี ดังนี้

3.1 ครั้งแรกภายใน 12 เดือน นับแต่วันเริ่มทำบัญชีที่กำหนด

3.2 ปิดบัญชีในรอบ 12 เดือน นับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่

3.2.1 เมื่อได้รับอนุญาตจากสรรพากรใหญ่บัญชีหรือสรรพากรบัญชีให้เปลี่ยน

รอบบัญชีแล้ว อาจปิดบัญชีก่อนครบรอบ 12 เดือนได้

3.2.2 ในกรณีมีหน้าที่จัดทำบัญชีตามมาตรา 8 วรรคสอง ให้ปิดบัญชี

พร้อมกับสำนักงานใหญ่

4. จัดทำงบการเงิน

ต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินต่อสำนักงานกลางบัญชีหรือสำนักงานบัญชีประจำท้องถิ่นภายใน 5 เดือนนับแต่วันปิดบัญชี กรณีเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้ยื่นภายใน 1 เดือนนับแต่วันทิ้งงบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ซึ่งต้องมีรายการย่อตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี และงบการเงินจะต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลง ส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบหรือหมายเหตุประกอบงบการเงินหรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน แต่กฎหมายได้กำหนดข้อยกเว้นสำหรับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุน สิทธิทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ไม่ต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบงบการเงิน

5. การเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชี

ให้เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการหรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำการผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำงานประจำ โดยเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี

6. บัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย

ให้แจ้งต่อสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชี โดยแจ้งภายใน 15 วันนับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญหายหรือเสียหายนั้น

7. กรณีเลิกประกอบธุรกิจ

ให้ส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีภายใน 90 วันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ

ผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชี หมายถึง

1. ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี สมุหบัญชี หัวหน้าแผนกบัญชี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กรณีเป็นพนักงานของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี
2. หัวหน้าสำนักงาน กรณีเป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่มีได้จัดตั้งในรูปคณะบุคคล
3. ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี กรณีที่เป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่จัดตั้งในรูปคณะบุคคล

4. กรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชีกรณีเป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล
5. บุคคลธรรมดา กรณีเป็นผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ
6. ผู้ช่วยผู้ทำบัญชีตามที่กำหนด
7. บุคคลอื่นนอกจาก 1 – 6

คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

1. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
2. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอ
3. ไม่เคยต้องโทษจำคุกถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

4. มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

4.1 ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมามีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท รายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่า

4.2 ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งมีรายการใดรายการหนึ่งตาม ข้อ 4.1 เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด, บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจกรรมร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ เครดิทฟองดิเออร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า

4.3 ผู้ทำบัญชีของบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องมีคุณสมบัติตามคุณสมบัติข้อ 4.1 หรือ 4.2

อำนาจในการตรวจสอบบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชี

สารวัตรใหญ่บัญชีและสารวัตรบัญชีมีอำนาจตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี โดยมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการหรือสถานที่เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่

ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีหรือสถานที่รวบรวม หรือประมวลข้อมูลของบุคคลดังกล่าวในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น

บทกำหนดโทษ

ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้จะได้รับโทษ ซึ่งมีทั้งโทษปรับและจำ เช่น ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่จัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 300,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 10,000 บาท จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง, ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีผู้ใดถูกลงโทษประวัตินิติ จรรยาบรรณ ทำการประกอบวิชาชีพบัญชีในระหว่างนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชูชัย สมิทธิไกร (2539) ศึกษาการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร พบว่าองค์การธุรกิจโดยส่วนใหญ่มีการสรรหาบุคลากรจากภายในองค์กร โดยตำแหน่งระดับพนักงานปฏิบัติการจะใช้วิธีการประกาศรับสมัครจากพนักงานปัจจุบัน ส่วนระดับหัวหน้างานและผู้บริหารชั้นสูงจะใช้วิธีอื่น ๆ เช่น การให้ผู้บริหารของตำแหน่งงานที่ว่างเป็นผู้คัดเลือก

วิธีการสรรหาบุคลากรระดับพนักงานปฏิบัติการจากภายนอกองค์กร คือ การสรรหาบุคคลที่เข้ามาสมัครงานด้วยตนเอง และการสรรหาจากบุคคลที่พนักงานปัจจุบันเป็นผู้แนะนำ ตำแหน่งระดับหัวหน้าหน่วยงานและผู้บริหารชั้นสูง ส่วนมากใช้วิธีการประกาศในหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ สำหรับวิธีการที่ใช้ในการคัดเลือกจะนิยมการสัมภาษณ์มากที่สุด

ปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร ที่มีความรุนแรงมากที่สุดสองอันดับแรกคือ การแข่งขันแย่งตัวบุคลากร และมีผู้สมัครงานในตำแหน่งต่าง ๆ น้อยเกินไป ทำให้ไม่มีโอกาสคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่ง ส่วนการแก้ไขปัญหาลำนี้จะมีวิธีที่นิยมใช้คือ

1. ฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานปัจจุบันให้สามารถทำงานในตำแหน่งได้
2. ปรับปรุงระบบและวิธีการทำงานของฝ่ายทรัพยากรบุคคลให้ดีขึ้น
3. จัดการฝึกอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคล
4. จัดทำแผนทรัพยากรบุคคลให้มีความชัดเจนและถูกต้องมากขึ้น
5. เพิ่มอัตราเงินเดือนและสวัสดิการเพื่อให้บุคคลภายนอกสนใจจะมาทำงานกับบริษัทมากขึ้น

ต่อลาภ สุขพันธ์ (2546) ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง และพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นธุรกิจบริการ มีขนาดสินทรัพย์ 1-5 ล้านบาท มียอดขายต่ำกว่า 5 แสนบาท และทุนจดทะเบียนจะอยู่ที่ 1 – 5 ล้านบาท สถานประกอบการส่วนใหญ่มีพนักงานต่ำกว่า 10 คน ในส่วนของพนักงานบัญชีจะมีจำนวน 1 – 5 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาด้านบัญชีโดยตรง และมีวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มากที่สุดถึงร้อยละ 46.0 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28.2 การบันทึกข้อมูลทางการบัญชีจะใช้คอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนการจัดทำเองโดยพนักงานและสำนักงานบัญชีจะมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน การคัดเลือกพนักงานใช้วิธีการสัมภาษณ์ถึงร้อยละ 75.2 รองลงมาคือ การสอบถามจากคนรู้จักภายในกิจการและการสอบข้อเขียน สำหรับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์มี ดังนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถ : มีความรู้ความสามารถด้านภาษีอากร และระบบบัญชี ส่วนการศึกษาต้องการผู้จบปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาคือประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.)
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ : มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงาน และสามารถใช้โปรแกรมตารางการคำนวณและการพิมพ์งานได้
3. ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ : มีความสามารถในการเขียนและอ่านภาษาอังกฤษได้
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม : มีความรับผิดชอบในหน้าที่และบทบาทของตนและมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกงเอาเปรียบผู้อื่น ไม่ละทิ้งงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ พบว่า นักบัญชีที่พึงประสงค์ต้องมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบงาน ชยัน อดทน สามารถให้คำปรึกษาด้านบัญชีได้ รับผิดชอบและทำงานเสร็จตามกำหนด

อัญญา เหมวงศ์กุล (2545) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการในการจัดทำบัญชีสำหรับธุรกิจนิติบุคคลในจังหวัดลำปาง และจากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด และเป็นธุรกิจพาณิชย์กรรม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ทำธุรกิจมาแล้ว 6 – 10 ปี จัดทำบัญชีโดยใช้บริการจากสำนักงานบัญชีถึงร้อยละ 53.0 ส่วนผู้ประกอบการที่จัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีนั้น พนักงานจะจบการศึกษาในระดับ ปวส. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.1 รองลงมาคือปริญญาตรี ร้อยละ 34.8 แต่หากจำแนกตามขนาดของสินทรัพย์ของธุรกิจพบว่า กิจการที่มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ส่วนใหญ่ทำบัญชีโดยสำนักงานบัญชีถึงร้อยละ 56.1 แต่สำหรับกิจการที่มีสินทรัพย์รวมเกิน 30 ล้านบาท จะทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีมากที่สุดถึงร้อยละ 75.0

ผู้ประกอบการเห็นว่าวัตถุประสงค์ในการทำบัญชีเพื่อยื่นเสียภาษีต่อกรมสรรพากร ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและการตัดสินใจและเพื่อส่งงบการเงินต่อพาณิชย์จังหวัด อีกทั้งผู้ประกอบการ

ยังเห็นว่าการใช้บริการสำนักงานบัญชีมีความน่าเชื่อถือในเรื่องการทำบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี อีกทั้งยังสามารถให้คำปรึกษาในการจัดวางระบบบัญชี คำปรึกษาด้านภาษีอากรและการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่เมื่อมีปัญหา

ด้านประเด็นกฎหมายบัญชีนั้นส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะเห็นด้วยเว้นแต่ บทลงโทษที่มีความผิดทั้งปรับและจำ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวไม่ควรจะเป็นในลักษณะเชิงบังคับ หรือเป็นเครื่องมือที่คอยจับผิดอันจะนำไปสู่การหลบเลี่ยง ส่วนประเด็นด้านกฎหมายอากรนั้นมีประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นภาระแก่ผู้ประกอบการ ได้แก่ การจัดทำบัญชีพิเศษและการหักภาษี ณ ที่จ่าย การเสียภาษีครึ่งปีจากการประเมินการกำไรสุทธิ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเก็บภาษีซ้ำซ้อนทั้งภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีอบจ. ของผู้ประกอบการสถานีสาน้ำมัน และสำหรับประเด็นด้านการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารนั้นผู้ประกอบการเห็นด้วยในระดับมากทุกด้าน ซึ่งแสดงถึงการให้ความสำคัญต่อการใช้ข้อมูลดังกล่าว อีกทั้งยังเห็นว่าผู้ประกอบการควรมีความรู้ด้านบัญชี อีกทั้งยังสนใจที่จะเข้ารับการอบรมด้านการเงินและบัญชี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved